

ซิฟิลิส(Syphilis)

พญ.อารยา มานะผจญ

พญ.ศกุนี ชื่นคำ

นายวิบูลย์ อ่ำเจริญ

รศ.ดร.นพ.สุชุม เจริญมน

คลินิกโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์

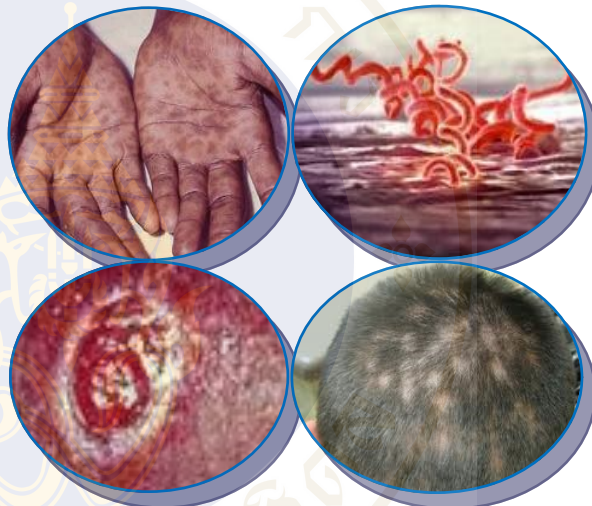
ภาควิชาตจวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

มหาวิทยาลัยมหิดล

Siriraj Dermatology

ซิฟิลิส คืออะไร?

กามโรคชนิดหนึ่ง ที่เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย
Treponema pallidum ในช่วงวัยเจริญพันธุ์

โรคนี้ติดต่อได้อย่างไร?

1. ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ติดต่อขณะสัมผัสเยื่อช่องคลอด ท่อปัสสาวะ ทวารหนัก หรือช่องปาก
2. ติดต่อจากแม่สู่ลูก เชื้อนี้สามารถติดต่อจากแม่ไปสู่ลูกในขณะตั้งครรภ์หรือระหว่างการคลอด
3. ติดต่อทางอื่น เชื้อนี้อ่อนแอและตายง่ายในสิ่ง แวดล้อมทั่วไป

ดังนั้น การสัมผัสมือของผู้ที่เป็นซิฟิลิสหรือการนั่งโถส้วมจะไม่เกิดการติดต่อ

เมื่อผิวหนังที่มีแผลสัมผัสกับแผลที่มีเชื้อซิฟิลิส จะมีโอกาสติดเชื้อได้

อาการของซิฟิลิสเป็นอย่างไร?

ในช่วงแรกอาจมีแผลที่อวัยวะเพศหรือไม่มีอาการใดๆก็ได้ และถ้าไม่ได้รักษา แผลดังกล่าวอาจหายเองได้ แต่ยังมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลแทรกซ้อนตามมา โรคนี้มีระยะต่างๆ คือ

ซิฟิลิสระยะแรก (Primary syphilis)

อาการที่สำคัญในระยะนี้ คือ แผลริมแข็ง ในตำแหน่งที่ติดเชื้อซิฟิลิส ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีตุ่มแดงแล้วแตกออกเป็นแผลบริเวณอวัยวะเพศชาย อวัยวะ ทวารหนัก ช่องคลอด หรือ ริมฝีปาก หลังจากได้รับเชื้อ 10-90 วัน

- มักเป็นแผลเดียวไม่เจ็บ ขอบนูน ต่อม้ำเหลืองจะโต กดไม่เจ็บ
- แผลจะเป็นอยู่ 1-5 สัปดาห์ และส่วนใหญ่จะหายไปเอง
- การตรวจเลือดในช่วงนี้ให้ผลบวกได้ประมาณสองในสาม

ซิฟิลิสระยะที่สอง (Secondary syphilis)

อาการสำคัญในระยะนี้ คือ ผื่นที่เกิดในช่วง 2-3 สัปดาห์หลังจากแผลริมแข็งหายแล้ว

- ผื่นมีสีแดงน้ำตาล ไม่คัน สามารถพบได้ทั่วตัวรวมทั้งฝ่ามือ ฝ่าเท้า และอาจมีไข้และมีอาการปวดตามข้อเนื่องจากข้ออักเสบ
- ต่อม้ำเหลืองโต
- ผม่วรงเป็นหย่อม ๆ
- อาการเหล่านี้จะเป็น 1-3 เดือนแล้วหายไปเอง อาจกลับเป็นซ้ำได้ในบางคน
- การตรวจเลือดในช่วงนี้ส่วนใหญ่จะให้ผลบวก

ซิฟิลิสระยะแฝง (Latent syphilis)

ช่วงนี้ไม่มีอาการใดๆ เป็นช่วง 2-30 ปีหลังจากรับเชื้อ การวินิจฉัยโรคระยะนี้ทำได้โดยการเจาะเลือด อาจเกิดผื่นเหมือนในระยะที่สองได้ มารดาที่ตั้งครรภ์และเป็นโรคระยะนี้ เชื้อซิฟิลิสสามารถติดต่อไปยังลูกได้

ซิฟิลิสระยะหลัง (Tertiary syphilis)

ซิฟิลิสระยะ Late stage ระยะนี้เป็นช่วง 2-30 ปี หลังรับเชื้อ เชื้อซิฟิลิสจะทำลายอวัยวะภายในต่างๆ เช่น หัวใจและหลอดเลือดสมอง ทำให้อ่อนแรง หรือ อาจจะตาบอดได้ หากรักษาไม่ทันที่ อวัยวะต่างๆ จะถูกทำลาย และไม่สามารถกลับคืนเป็นปกติ การตรวจเลือดอาจให้ผลบวกได้ประมาณหนึ่งในสาม

การรักษาโรคซิฟิลิส

1. รักษาโดยการฉีดยาปฏิชีวนะเข้ากล้ามเนื้อ หรือการรับประทานยาปฏิชีวนะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะของโรคที่เป็น
2. ให้ตรวจเลือดเพื่อติดตามการรักษาหลังจากรักษา 6 เดือน และต้องตรวจเลือดซ้ำหลังจากนั้นทุกปี
3. ผู้ป่วยโรคนี้ขณะมีแผลควรงดการมีเพศสัมพันธ์หรือสวมถุงยางอนามัยจนกว่าแผลหายสนิท และควรแจ้งให้คู่นอนทราบเพื่อมารับการรักษาด้วย
4. โรคนี้สามารถรักษาให้หายขาดได้ ดังนั้นผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ควรได้รับการตรวจคัดกรองโรคซิฟิลิสอย่างสม่ำเสมอ

จะทราบได้อย่างไรว่าเป็นซิฟิลิส

การตรวจวินิจฉัยทำได้โดยการตรวจหนองจากแผลในระยะที่หนึ่งหรือตรวจเลือด ในทุกระยะของโรค การตรวจเชื้อทำได้โดย

1. Darkfield Exam ส่องกล้อง Darkfield เพื่อหาตัวเชื้อ การตรวจนี้สามารถวินิจฉัยได้จาก แผลหรือผื่นที่สงสัยที่เกิดในการติดเชื้อระยะแรก และระยะที่สอง

2. การตรวจเลือด เป็นการตรวจเลือดเพื่อหาภูมิคุ้มกันต่อเชื้อซิฟิลิส มี 2 วิธี คือ

- การเจาะเลือดเพื่อหาภูมิคุ้มกันเบื้องต้นซึ่งไม่เฉพาะเจาะจงต่อเชื้อซิฟิลิส เช่น การตรวจ VDRL หรือ RPR
- การเจาะเลือดที่เจาะจงต่อตัวเชื้อซิฟิลิส เพื่อยืนยันการวินิจฉัย เช่น FTA-ABS (Fluorescent Treponemal Antibody Absorption Test) หรือ MHA-TP (Microhemagglutination-Treponema Pallidum)

สำหรับการตรวจนี้ผู้ที่เคยเป็นซิฟิลิสมาก่อนถึงจะรักษาแล้ว อาจจะให้ผลบวกได้โดยที่ไม่เป็นโรคในขณะนั้น

3. Cerebrospinal Fluid Test การตรวจน้ำไขสันหลังจะทำในกรณีสงสัยการติดเชื้อในระบบประสาท